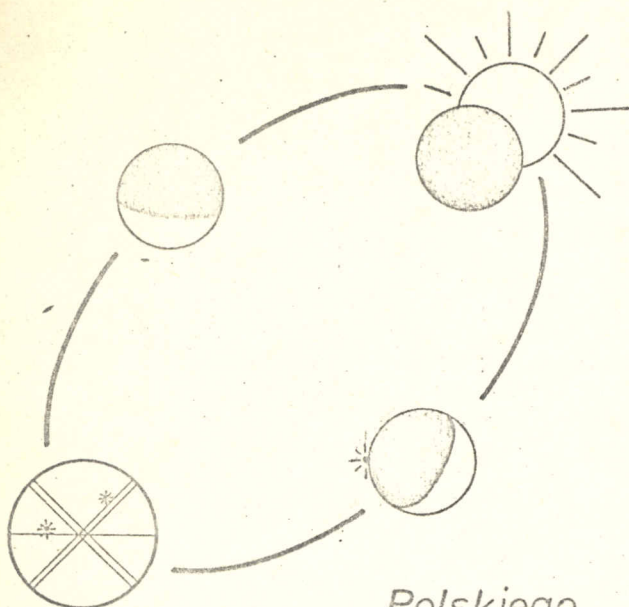

Biuletyn

SEKCIJ OBSERWACJI
POZYCJI I ZAKRYĆ

Polskiego Towarzystwa Miłośników Astronomii

Nr. 1 *próbny*

Wstęp

Numer ten jest numerem próbnym biuletynu informacyjnego dla członków Sekcji Obserwacji Pozycji i Zakryć PTMA.

Projekt wydawania biuletynu wysunięto w czasie organizacji Sekcji /pierwszym pomysłodawcą był kol. Zbigniew Rzepka z Poznania/.

Celem biuletynu jest:

- informowanie członków Sekcji o efemerydach ważniejszych zjawisk,
- informowanie o zamierzeniach kierownictwa Sekcji,
- wstępne informowanie o wynikach obserwacji,
- wymiana niektórych doświadczeń związanych z pracami obserwacyjnymi,
- podawanie do wiadomości ważniejszych informacji organizacyjnych.

Podsumowując, wydawanie biuletynu ma na celu integrację działalności członków naszej Sekcji.

Forma wydania

Biuletyn planuje się wydawać w miarę możliwości regularnie - raz na kwartał. Redaktorem biuletynu jest kol. Marek Zawilski /Łódź/.

Materiały, zamieszczane w Biuletynie mogą jednakże pochodzić od wszystkich członków Sekcji. Zwracamy się w tym miejscu do Kolegów, o dzielenie się uwagami, co do własnej działalności w ramach Sekcji, co do formy wydawniczej oraz merytorycznej Biuletynu. Prosimy też o nadsyłanie na adres redakcji materiałów mogących zainteresować ogół członków Sekcji.

Biuletyn jest produkowany metodą kserograficzną w ilości ok. 15+20 egz.

Na razie nie planuje się odpłatności za jego otrzymywanie. Jeśli zajdzie taka potrzeba - koszt 1 egz. powinien kształtować się w granicach 5 + 10 zł.

Sprawy organizacyjne

W dn. 29.IV.1979 r. odbyło się w Oddziale PTMA w Warszawie zebranie założycielskie Sekcji. Informacja na ten temat została już rozesłana wśród członków Sekcji.

Działalność Sekcji obejmuje obserwacje pozycyjne /koordynator kol. Roman Fangor - Warszawa/ oraz obserwacje zakryć i zaćmień /kol. Marek Zawilski - Łódź/. Kol. Roman Fangor jest jednocześnie sekretarzem Sekcji; siedziba sekretariatu - Warszawa, ul. Bartycka 18, O/PTMA W-wa, Centrum Astronomiczne im. Mikołaja Kopernika.

Kierownikiem naukowym Sekcji jest doc. dr hab. Maciej Bieliński z Obs. Astr. U.W.

Raz na kwartał odbywają się zebrania kierownictwa Sekcji, a raz na rok /wiosną/ planuje się sesję dla wszystkich zainteresowanych członków.

W dn. 28.X.1979 r. podczas Walnego Zjazdu Delegatów PTMA odbyło się robocze zebranie Sekcji, w siedzibie ZG. PTMA w Krakowie.

W orientacyjnym terminie do końca b.r. zostanie opracowana instrukcja dla obserwatorów. Autorami instrukcji są kol. kol. Roman Fangor, Zbigniew Rzepka i Marek Zawilski. Druk przewiduje się w r. 1980.

Wyniki obserwacji zakryć za r. 1979 prosimy przysłać do kol. M. Zawilskiego, pozycyjnych do kol. R. Fangora. Wyniki te zostaną opracowane, zweryfikowane, a ich publikację planuje się w "Astronomical Reports". Jeśli wyniki te okażą się na odpowiednio wysokim poziomie, nie jest wykluczone przesłanie ich do instytucji zagranicznych, zbierających tego typu dane, m.in. od miłośników astronomii. /np. obserwacje zakryć do IAU - Greenwich - Anglia/.

Stan członków Sekcji na 15.X.1979 r. jest następujący:

1. Edward Bryniarski - Opole
2. Stanisław Brzostkiewicz - Dąbrowa Górnicza
3. Sławomir Chorek - Bałchatów

listopad 79

4. Stefan Czech - Opoles
5. Sławomir Dębowski - Warszawa
6. Roman Fangor - Warszawa
7. Błażej Feret - Łódź
8. Narcyz Gawdzik - Braniewo
9. Janusz Kazimierowski - Kalisz
10. Wojciech Nowak - Zielona Góra
11. Wojciech Jabłoński - Warszawa
12. Arkadiusz Krajewski - Warszawa
13. Jerzy Łukaszewicz - Warszawa
14. Tomasz Peszke - Warszawa
15. Beata Paluszkiewicz - Warszawa
16. Edith Pilska - Frombork
17. Andrzej Pilski - Frombork
18. Ryszard Palczewski - Szczecinek
19. Zbigniew Rzepka - Poznań
20. Zbigniew Szalkiewicz - Olsztyn
21. Mieczysław Szulc - M. Miedromierz
22. Ryszard Szujewski - Warszawa
23. Zenon Skórzewski - Poznań
24. Krzysztof Szymaszczyk - Warszawa
25. Paweł Turkowski - Sanok
26. Janusz Wiland - Warszawa
27. Zawilska Alicja - Łódź
28. Zawilski Marek - Łódź

Kol.kol.R.Fangor i M.Zawilski proszą osoby chętne do pracy w Sekcji o zgłaszanie się. Osoby, mające już pewien dorobek obserwacyjny stają się od razu członkami Sekcji, natomiast miłośnicy początkujący będą zaliczani do grona członków-kandydatów.

Efemerydy

Począwszy od r.1980 efemerydy zakryć gwiazd przez Księżyc będą publikowane w "Uranii" raz na kwartał dla 10 miast Polski /pierwsze efemerydy w numerze 12/79/.

Autorami tych opracowań będą kol.kol.Zbigniew Rzepka i Marek Zawilski.

Efemerydy zakryć brzegowych będą publikowane wg. dotychczasowego schematu /w "Uranii"/.

Efemerydy planetoid będą rozsyłane zainteresowanym po zgłoszeniu chęci podjęcia obserwacji pozycyjnych. W r.1980 dojdzie w Polsce do kilku bardzo ciekawych zakryć, m.innymi dalszych zakryć Aldebarana i Hiad /najciekawsze to: 21.III., 29.IX., 22.XI./, Regulusa /5.X./ oraz Wenus /dzienne 20.I. i 5.X./.

Wyniki obliczeń przebiegu ciekawszych zjawisk zaćmieniowych do r.1986 /autorzy: M.Zawilski, Z.Rzepka i Z.Szalkiewicz/ ukażą się w nrze 12/79 "Uranii".

Niezmierznie interesujące zjawisko nastąpi w nocy z 4/5 stycznia 1980 r. Planetoida 48 /Doris/ zakryje gwiazdę AGK 3 + 13^h43^m7 /SAO 94441/ jasnowiz. 7^m,4 /fot.8^m,0/. Pas zakrycia obejmuje m.in.Płd. Polskę; płn.granica zakrycia przebiega niemal równoleżnikowo, przy szer.geogr.50°,7 N /biorąc pod uwagę dane kat.AGK 3/. Jasność planetoidy wyniesie + 11^m,3 /fot.12^m,0/, spadek jasności zatem ok. 4^m. Max.czas trwania zakrycia oblicza się na 15 s. Biorąc pod uwagę okoliczności zjawiska w pld.Polsce, czas ten może wynieść nawet ułamek sekundy.

Przewidywany moment zakrycia w Polsce pld.:

1980 Styczeń 4^d 22^h + /59^m,5 + 60^m,0/ UT,

czyli niemal dokładnie o północy c.s.e.

Pozycja gwiazdy:

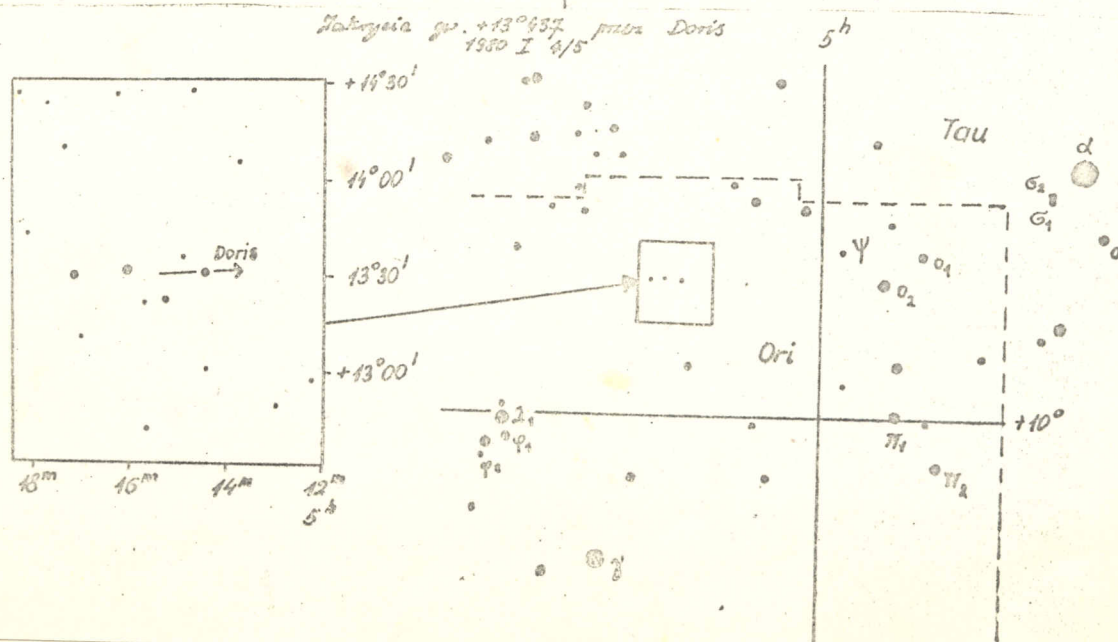
ep.1950,0 $\alpha = 5^h 14^m 25^s,754$, $\delta = + 13^\circ 30' 54,77$

ep.1980,0 $\alpha = 5^h 16^m 08^s,255$, $\delta = + 13^\circ 32' 42,34$

Efemeryda Doris:	α	δ
2 ^d 0 ^h TU	5 ^h 18 ^m 11 ^s ,262	+ 13° 31' 08",28
3 "	17 28,709	31 36,15
4 "	16 47,133	32 08,92
5 "	16 06,573	32 46,58
6 "	15 27,069	33 29,08
7 "	14 48,657	34 16,41

Odległość od Ziemi ok.2,00 j.a.

Ruch własny około zakrycia - 24"/h w kącie pozyc. 274°.

Wypada nadmienić, że wg. danych katalogu SAO, pas zakrycia przebiegałby ok. 1200 km na pld.od przedstawionego. Efemerydę opracowano w Obs.Greenwich w kwietniu br.

Zwracamy się do kol.kol. z Opola, dąbrowy Górniczej i Sanoka z apelem o podjęcie próby obserwacji tego rzadkiego zjawiska.

Obserwacje

W r.1979 w Polsce udało się do tej pory zaobserwować 3 serie zakryć Hład przez Księżyc /5.II., 16.VIII., i 9.X./, a także nieco zakryć innych gwiazd, przez obserwatorów z całego kraju. Kol.M.Szulcowi dziękujemy za bieżące nadsyłanie wyników obserwacji zakryć. W Oddz.Warszawskim z powodzeniem stosuje się w obserwacjach elektroniczny rejestrator czasu.

Obserwacje pozycyjne prowadzone były jedynie w Warszawie /planetoidy/ i zostały poparte obliczeniami pozycji na EMC.

Zaćmienie Księżyca 13/14/III było obserwowane i fotografowane w Łodzi przy zmiennej pogodzie /przez

"okna" w chmurach/. Dość dobra widoczność zjawiska miała miejsce jedynie do momentu maksimum zjawiska. Wyraźnie uwidoczniła się czerwona barwa cienia. Obserwacje kontaktowe nie były prowadzone, z uwagi na zamglenie nieba.

O innych obserwacjach tego zjawiska brak informacji.

Zwracamy się jeszcze raz z prośbą o nadsyłanie wyników obs.zakryć z r.1979 do kol.M.Zaślickiego.

Współpraca z zagranicą

Efemerydy zakryć są nadsyłane przez HMNAO /Anglia/, a stykowych przez H.J.Bode'go /RFN/.

Miłośnicy astronomii z NRD pragną nawiązać kontakt z naszą Sekcją. W miejscowości Eilenburg istnieje szkolne obserwatorium i stacja obs.sztucznych satelitów, gdzie obs.zakryć prowadzi ok.15 osób.

Sądzimy, że współpraca ta przyniesie wspólne korzyści.

Beste Grüsse für Kollegen aus DDR!

Wir hoffen, daß unsere Kontakte sehr nützlich sein werden.

----- -----
Biuletyn jest wydawany i powielany w Oddziale PTMA w Łodzi.

Redakcja: Marek Zawilski, ul.Wojska Polskiego 72a
m.4, 91-809 ŁÓDŹ.